

บทที่ ๒

ภาษาและภาษาศาสตร์คืออะไร

ก่อนที่จะให้นิยามของคำว่า “ภาษาศาสตร์” อันเป็นศัพท์ทางวิชาการซึ่งค่อนข้างจะยุ่งยากสับสนควรจะไปกล่าวถึงคำว่า “ภาษา” อันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของคนทุกชาติทุกภาษา และเป็นประสบการณ์ที่ใกล้ตัวที่สุดเสียก่อนอย่างไรก็ตาม ภาษาศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษา ฉะนั้นการจะให้นิยามของคำว่าภาษาก่อนก็จะทำให้เข้าใจคำว่าภาษาศาสตร์ดียิ่งขึ้น

ภาษาคืออะไร

เด็กทุกคนเมื่อเกิดมาก็มีอวัยวะและส่วนประกอบของร่างกายเพื่อใช้ในการพูด เช่น ปาก ฟัน ลิ้น คอ กล้องเสียง และกล้ามเนื้อต่างๆ เป็นต้น แม้ว่าอวัยวะและส่วนประกอบของร่างกายเหล่านี้ มักจะมีหน้าที่สำคัญอย่างอื่นอยู่แล้ว สิ่งเหล่านี้เราถือว่าเป็นสิ่งที่ได้มาจากธรรมชาติ มีการถ่ายทอดสืบเชื้อสายกันได้ แต่ทว่าภาษาที่พูดนั้นไม่มีลักษณะที่เรียกว่าเป็นกรรมพันธุ์หรือเป็นไปตามหลักชีววิทยาเลย จริงอยู่ที่เด็กเมื่อเกิดมาพอถึงระยะหนึ่งจะคลานได้เดินได้ และอีกระยะหนึ่งจะพูดได้ อันเป็นเสมือนปรากฏการณ์ธรรมชาติซึ่งอาจจะทำให้คิดไขว่ไขว่ไปว่า การพูดเป็นลักษณะทางชีววิทยาเหมือนการเดิน การวิ่ง การกิน การนอนด้วย ขอให้สังเกตว่า ถ้าการพูดเป็นไปตามลักษณะชีววิทยาจริงแล้ว ทุกคนในโลกนี้จะพูดภาษาเดียวกันหมด แต่เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ภาษาที่เด็กใกล้ชิดกันหากที่มีอิทธิพลทางการพูดของเด็ก เป็นต้นว่า เด็กฝรั่งที่เกิดในเมืองไทยแม้ว่าพ่อแม่จะพูดภาษาอังกฤษตลอดเวลา แต่กันใช้และเพื่อนเล่นพูดภาษาไทยเด็กก็จะพูดภาษาไทยไปด้วย เพราะฉะนั้นจึงถือว่าภาษานี้เป็นลักษณะทางสังคมมากกว่าทางชีววิทยา

ถ้าจะให้คนสามัญให้นิยามคำว่าภาษาก็อาจจะได้นิยามที่แตกต่างกันไปหลายอย่าง แต่พอจะสรุปได้ว่า ภาษาประกอบด้วยคำและประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น

หรือใช้ในการสื่อความหมาย แต่ถ้าจะพิจารณากันให้ลึกซึ้งแล้ว นิยามดังกล่าวมานี้ ยังไม่ถูกต้องนัก ขอให้สังเกตคำว่า “คำ” และ “ประโยค” ซึ่งเป็นคำที่เราใช้กันอยู่ จนคุ้นหูจนบางทีลืมคิดไปว่า คำนั้นคืออะไร ประโยคนั้นคืออะไร ความจริงลักษณะของ “คำ” หรือ “ประโยค” ของแต่ละภาษาย่อมแตกต่างกันไป ดังเช่นสมัยเมื่อผู้เขียนเรียนภาษาเอสกีโม อาจารย์เอาคำเอสกีโมมาให้ดูคำเดียวยาวเกินหนึ่งหน้ากระดาษ เพราะฉะนั้น การจะให้นิยามของคำว่าภาษาดังที่กล่าวมาก็ถือว่าเป็นไปตามแนวคิดทางวิทยาศาสตร์นัก การที่ต้องยึดแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เพราะเราถือว่าภาษาศาสตร์ก็เป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาษา

มีคนกล่าวกันเสมอว่า ภาษาเป็นลักษณะพิเศษที่แยกคนออกจากสัตว์ คนเท่านั้นที่มีภาษาพูดแต่สัตว์ไม่มี แม้แต่ผึ้งซึ่งใช้วิธีบินวนเป็นลักษณะต่าง ๆ เพื่อบอกผึ้งตัวอื่นก็ไม่มีภาษาพูด และจากความเชื่อดั้งเดิมว่า พระเจ้าสร้างคนให้ต่างจากสัตว์เพราะคนพูดได้สัตว์พูดไม่ได้ และคำก็เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันแรกที่อะดัม (Adam) ตั้งชื่อสัตว์และสิ่งต่าง ๆ ที่พระเจ้าสร้างขึ้นมา แต่ต่อมาเมื่อคาร์วิน (Darwin) ได้เสนอทฤษฎีว่าด้วยการวิวัฒนาการที่ว่าคนนั้นมีวิวัฒนาการมาจากสัตว์คือ ลิง ทำให้นักศึกษาทางภาษาเริ่มสนใจเรื่องเสียงของสัตว์ เพราะคิดว่าบางทีอาจจะช่วยให้ความกระจ่างเรื่องที่มาของภาษาได้บ้าง นักภาษาหลายคนสนใจศึกษาเสียงของลิงชิมแปนซี เมื่อต้นศตวรรษที่ ๒๐ นี้เอง อาร์ แอล การ์เนอร์ (R. L. Garner) ได้รายงานไว้ว่า ชิมแปนซีมีภาษาพูดและการ์เนอร์อ้างว่า ได้ศึกษาคำที่มีความหมายของชิมแปนซี และได้สนทนากับชิมแปนซีด้วยแต่ก็มีนักปราชญ์หลายคนที่ไม่เห็นด้วย เมื่อไม่นานมานี้ได้มีผู้ค้นพบว่าปลาโลมา (paupus) ก็มีภาษาพูด แต่ระบบไม่ซับซ้อนอย่างไรภาษาคอน นอกจากนั้นแล้ว ยังมีนักปราชญ์ชาวเยอรมันสองท่านพบว่า คำที่ใช้แสดงความกลัวความตกใจมักจะมีเสียงอี เช่น อี อี ความเศร้ามักจะมีเสียง โอ เช่น โฮ และความพอใจมักจะมีเสียงอะ หรือ อา ซ้ำ ๆ กัน เช่น ช๊ะ ช๊ะ ฮาฮา เป็นต้น

ในเมื่อภาษาเกี่ยวข้องกับเสียง เป็นกิจกรรมที่ใช้เสียงอย่างมีระบบ และเสียงเหล่านั้นก็เกิดจากริมฝีปาก ลิ้น เส้นเสียง อันเป็นส่วนหนึ่งของกล่องเสียง ส่วนตัวหนังสือที่ใช้เขียนกันอยู่ทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นแบบอักษรแทนเสียงหนึ่ง แทนพยางค์หนึ่ง

หรือแทนของสิ่งหนึ่งก็ตามก็ถือว่าเป็นวิวัฒนาการที่คนประคิษฐ์ขึ้นหลังจากที่มีภาษาพูดแล้ว จากหลักฐานปรากฏว่า การเขียนมีขึ้นเมื่อประมาณเจ็ดพันปีที่แล้วมานี้เอง ส่วนการพูดการใช้ภาษานั้นน่าจะมีมานานมาแล้ว

นักภาษาศาสตร์ถือว่า ภาษาเป็นกลุ่ม (set) ของเสียงที่มีระบบ ฉะนั้นนักภาษาศาสตร์ในระยะหนึ่งจึงเชื่อว่า ก่อนจะศึกษาภาษาไทย ควรจะเริ่มจากระบบของเสียงก่อน แล้วจึงศึกษาเรื่องววจีภาค และวากยสัมพันธ์ภายหลัง* แต่นักภาษาศาสตร์ปัจจุบันเชื่อว่าการที่จะพูดออกมาเป็นภาษาไทยต้องมีทั้งระบบเสียง ระบบไวยากรณ์และความหมาย ใกล้เคียงกันไปหมด แต่ทว่าระบบไวยากรณ์นั้นสำคัญกว่าระบบอื่น เพราะจะช่วยให้การให้ความหมายทางโครงสร้าง (structural meaning) และนอกจากนั้นยังช่วยในการบอกว่าเป็นเสียงนั้น ๆ ควรจะออกเสียงหนักเบา (stress) (สำหรับบางภาษา) เป็นอย่างไรด้วย จึงอยู่นักภาษาศาสตร์สมัยหนึ่งก็ราวๆ ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ (พ.ศ. ๒๔๙๓) อันเป็นระยะที่วิชาภาษาศาสตร์เริ่มวิวัฒนาการในสหรัฐอเมริกา การศึกษาเรื่องเสียงก่อนการศึกษาววจีภาคและวากยสัมพันธ์นั้นเป็นที่เฟื่องฟูมาก แต่เมื่อมาถึงสมัยหลังๆ นี้ นับตั้งแต่ Noam Chomsky ได้เขียนหนังสือชื่อ Syntactic Structures ออกตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๗ แล้ว ความคิดเรื่องการศึกษาเสียงก่อนการศึกษาเรื่องววจีภาคและวากยสัมพันธ์ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป

ลักษณะทั่วไปของภาษา

จากสมมุติฐานที่กล่าวไว้ข้างต้น นักภาษาศาสตร์จึงอธิบายลักษณะของภาษาไว้เป็นเก้าลักษณะ จริงอยู่ศัพท์บางชนิดใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความหมายก็จริง แต่หาได้ประกอบด้วยลักษณะทั้งเก้าอย่างเพียงพร้อมไม่

๑. ภาษาเป็นกลุ่ม (set) ของเสียง ถ้าจะว่าไปแล้วเมื่อกร้อง เท็กทำเสียง อ้อแอ้ เหล่านี้ก็กลุ่มของเสียงเหมือนกัน ดังนั้นลักษณะแรกนี้จึงไม่สำคัญนัก หากจะสังเกตการสื่อสารของผึ้งจะพบว่าการบินวนซ้ายวนขวามีความสำคัญมาก ก็เป็นลักษณะที่เรียกว่า กลุ่มของการเคลื่อนไหวของร่างกายไม่ใช่กลุ่มของเสียง

*A.A.Hill, *Introduction to Linguistic Structures from Sound to Sentence in English* (New York, 1958). p.3.

๒. ภาษามีลักษณะที่ทำนายล่วงหน้าไม่ได้ ให้เหตุผลไม่ได้ว่า ทำไมจึงใช้คำหนึ่งแทนสิ่งของชนิดหนึ่งไม่มีใครสามารถบอกได้ว่าทำไมเราเรียกหมาว่า หมา คนอังกฤษเรียกว่า dog คนฝรั่งเศสเรียกว่า le chien คนเยอรมันเรียกว่า der Hund จีนแต่จิ๋วเรียกว่า เก้า จีนกลางเรียกว่า ไก่ หม่าเรียกว่า เกว 'khwe' ญี่ปุ่นเรียกว่า จือ 'cho' มลายูเรียกว่า anjing โดยไม่มีเหตุผลเลยที่มีความจำเป็นอย่างไร จึงต้องเรียกต่างกันอย่างนั้น จริงอยู่มีคำอีกหลายคำที่เกิดจากการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ไก่ไทยขัน เอ๊ก—อึ—เอ๊ก—เอ๊ก แต่ฝรั่งกลับได้ยินเป็น cock—a—doodle—doo หรือเวลาจามเราจามฮักเฮ้ย แต่อังกฤษ archoo อย่างนี้เป็นต้น ดังตัวอย่างที่ยกมานี้ แม้จะถือว่าเลียนเสียงธรรมชาติก็ตาม ก็ยังมีลักษณะที่ทำนายไม่ได้ว่าทำไมแต่ละชาติแต่ละภาษาจึงฟังเสียงต่างกันไปได้ ดังนั้น จึงทำให้เชื่อว่าคำในภาษาที่ใช้กันนั้นเกิดขึ้นมาโดยที่ไม่มีใครบอกได้ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร แล้วใช้กันต่อมา ส่วนคำที่เลียนเสียงธรรมชาตินั้นก็มิบังแต่เป็นส่วนน้อยเหลือเกิน

๓. ภาษามีระบบและกฎเกณฑ์ แต่ละภาษาย่อมมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนทั้งคำ ไวยากรณ์หรือการเรียงคำหรือทางคำ เสียงหรือการเรียงลำดับเสียง ประหนึ่งว่า ๗+๗ จะต้องเป็น ๑๔ ในเลขฐาน ๑๐ เป็น ๑๖ สำหรับเลขฐาน ๘ เป็น E สำหรับเลขฐาน ๑๖ ทั้งนี้เป็นต้น หรือถ้ามีประโยคว่า ผมชอบแมวมาก... หมา ถ้าหากให้คนที่รู้ภาษาไทยตอบก็จะใส่คำว่า กว่า ลงในช่องว่างทันที เสียงก็มีระบบเหมือนกันคือ เราจะให้เสียง /ส/ และเสียง /ท/ ในภาษาไทยอยู่เรียงกันโดยไม่มีสระกันอย่าง /สท/ ในภาษาอังกฤษไม่ได้

๔. ภาษามีความหมาย แต่ว่าความหมายทางภาษานี้ผิดกับความหมายที่เกิดจากลักษณะที่ไม่ใช่ภาษา เช่น การที่สุนัขน้ำลายไหลเมื่อได้ยินเสียงระฆังคามการทดลองของพาฟลอฟ (Pavlov) ก็เป็นลักษณะที่มีความหมายอย่างหนึ่งเหมือนกัน แต่ว่าภาษาที่เราใช้กันอยู่นั้นมีความหมายโดยที่ไม่ต้องมีสิ่งเร้าอยู่เฉพาะหน้า เช่น เราสามารถพูดถึงทุเรียนทั้ง ๆ ที่มีใช้หน้าทุเรียน หรือขณะที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องเห็นลูกทุเรียน หรือมีทุเรียนอยู่ตรงหน้า

๕. ภาษาแต่ละภาษาย่อมมีความสมบูรณ์ในตัวเอง แม้ว่าภาษานั้นจะมีคำเพียงไม่กี่พันคำก็สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก ประสบการณ์ และวัฒนธรรมของภาษานั้นได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อชนชาคนั้นได้ติดต่อกับประเทศอื่นอย่างกว้างขวาง มีความจำเป็นจะต้องเพิ่มคำใหม่เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่ไ้มาใหม่ที่ย่อมทำได้ อย่างเช่น ภาษาไทยได้ยืมคำต่างประเทศมาใช้ หรือมีการบัญญัติศัพท์ทางวิชาการขึ้นใช้เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการทางภาษาของแต่ละยุคแต่ละสมัย

๖. ภาษามีลักษณะเป็นสากล (universal) เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ถูกเถียงกันมากกว่า ภาษามีลักษณะใดบ้างที่เป็นสากล ขณะนี้พวกนักภาษาศาสตร์ตามแนวของ Chomsky ก็เริ่มสนใจลักษณะสากลของภาษา เพราะเชื่อกันว่า ภาษาทุกภาษาในโลกนี้จะต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันคือ ต้องมีประโยค และประโยคจะประกอบด้วยนามวลี และกริยาวลี มีคำที่มีลักษณะอย่างที่เราเรียกว่า “นาม” และ “กริยา” เป็นต้น

๗. ภาษาเป็นลักษณะทางสังคม เราใช้ภาษาในการสื่อความหมายติดต่อกับผู้อื่นในสังคม ผิดกับลักษณะที่เป็นสัญชาตญาณ เช่น การร้องเมื่อรู้สึกเจ็บ การหัวเราะเมื่อท้อใจ ไม่ได้ถือว่าเป็นภาษา ภาษานั้นเป็นสิ่งที่เราใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็น ไปด้วยดี ดังจะเห็น ได้ว่า พวกที่อพยพจาก ประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง จะพยายามอย่างมากที่จะเรียนภาษาใหม่เพื่อความสะดวกใน การสังคมของตนเอง

๘. ภาษานั้น มีจำนวนประโยคไม่รู้จบ อันเกิดจากการ สร้าง ประโยคใหม่ (generate) จากจำนวนคำที่มีจำนวนจำกัด ลักษณะ นี้ก็คล้ายกับลักษณะที่เกิดกับจำนวนเลข เรามีเลขตั้งแต่ ๐ ถึง ๙ แต่เมื่อเอามาเขียนรวมกันเข้าในรูปต่าง ๆ แล้วจะเกิดจำนวนเลขไม่รู้จบขึ้นได้ ภาษาก็เหมือนกันเรามีคำหลายพันหลายหมื่นคำ ถ้าเอามารวมเข้าเป็นประโยคในรูปต่าง ๆ แล้ว พูดตั้งแต่เกิดจนตายหลายชั่วคนก็ยังไม่รู้จักหมด

๙. ภาษามีลักษณะที่ว่าคำหนึ่งใช้แทนที่ (substitute) คำอื่นที่เป็นคำพวกเดียวกัน เพื่อให้เกิดความหมายต่าง ๆ กันได้ แต่การที่เราเห็นนกแก้วนกขุนทองพูดได้จ้อ เลียนตามเสียงคนสอนให้พูด แต่นกแก้วนกขุนทองไม่สามารถจะเอาคำอื่นไปแทนที่คำหนึ่งในประโยคแล้วพูดออกมาเป็นประโยคใหม่ที่มีความหมายแปลกออกไป

ได้โดย เราจึงไม่ถือว่านักแก้วนขุนทองรู้จักใช้ภาษา แต่จะเรียกว่ามันเลียนภาษา
พูดได้เท่านั้น

ภาษาศาสตร์คืออะไร

ภาษาศาสตร์คือวิทยาศาสตร์ทางภาษา หมายถึงการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษา
ด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์ มีการตั้งสมมุติฐาน พิสูจน์หลักเกณฑ์และกฎต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
โครงสร้างและลักษณะของภาษาแต่ละภาษา

นักภาษาศาสตร์

เราเรียกผู้ที่ศึกษาวิชาภาษาศาสตร์ ว่านักภาษาศาสตร์ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า
linguist เราไม่เรียกผู้ที่รู้หลายภาษา ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า polyglot ว่านัก
ภาษาศาสตร์

คุณสมบัติของนักภาษาศาสตร์

ก. การศึกษาของนักภาษาศาสตร์ ในสหรัฐอเมริกา นักภาษาศาสตร์ได้รับการ
ศึกษาเกี่ยวกับวิชาภาษาศาสตร์เมื่อจบปริญญาตรีแล้ว แต่บางมหาวิทยาลัย เช่น มหา-
วิทยาลัยรอสเชสเตอร์ ก็ให้ปริญญาตรีทางภาษาศาสตร์ แต่โดยทั่วไปแล้ววิชาภาษา-
ศาสตร์ที่เรียนในระดับปริญญาตรีก็มี ภาษาศาสตร์เบื้องต้นภาควรรณคดี และภาค
ประวัติ ประวัติภาษาอังกฤษ ภาษาต่าง ๆ ในโลก การศึกษาภาษา ฯลฯ ในระดับ
ปริญญาโท ก็มีการเรียนวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับ สัทศาสตร์ สรรพวิทยา สรรพศาสตร์
การหาหน่วยคำ ทฤษฎีภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์โครงสร้างของคำและของประโยค
การศึกษาเปรียบเทียบภาษายุโรปดั้งเดิม การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือ
ภาษาต่างประเทศ การวิเคราะห์เทียบสองภาษา หลักปฏิบัติเมื่อออกไปสำรวจภาษา
ประวัติภาษาศาสตร์ ฯลฯ บางมหาวิทยาลัยจะบังคับให้เขียนวิทยานิพนธ์ และสอบ
ภาษาต่างประเทศหนึ่งภาษาคด้วย แต่บางมหาวิทยาลัยก็เพียงแต่เรียนให้ครบหน่วยกิต
สำหรับระดับปริญญาเอกนั้นจะต้องเรียนวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นให้รู้สึกซึ่ง มีการทำภาค
นิพนธ์เพื่อทดลองแก้ปัญหาโดยเฉพาะ การศึกษาภาษาต่าง ๆ เพื่อให้เห็นเป็นแนวทาง
ในการแก้ปัญหา นอกจากนั้นแล้วยังต้องผ่านการสอบทั้งข้อเขียนและปากเปล่าแล้ว
แต่มหาวิทยาลัยจะกำหนดก่อนที่จะเริ่มเขียนวิทยานิพนธ์

นักภาษาศาสตร์อเมริกันส่วนมาก นอกจากจะได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ตนเอง
 ศึกษาอยู่ ยังจะต้องไปเรียนที่ Linguistic Institute ระหว่างภาคฤดูร้อนด้วย สถาบัน
 นี้ได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมภาษาศาสตร์แห่งอเมริกา และสถาบันภาษาศาสตร์
 นี้เปลี่ยนสถานที่ไปทุก ๆ สองปีหรือบางครั้งก็ทุกปี สถาบันภาษาศาสตร์นี้เริ่มขึ้นที่
 มหาวิทยาลัยแห่งมิชิแกน เมื่อพ.ศ. ๒๔๘๑ และได้โยกย้ายไปตามมหาวิทยาลัยหลาย
 ที่หลายแห่งด้วยกันเช่น University of Texas, Indiana University, U.C.L.A.,
 University of Washington, University of Illinois, Ohio State University
 เป็นต้น การที่มีสถาบันภาษาศาสตร์ขึ้นก็เพื่อจะได้นำนักเรียน และครูอาจารย์จาก
 มหาวิทยาลัยต่างๆทั่วโลก มารวมกันแลกเปลี่ยนความรู้ เสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมและ
 ในชั้นเรียนทุกๆภาคฤดูร้อน ยังมีนักภาษาศาสตร์อเมริกันอีกเป็นจำนวนมาก ที่ฝึกฝน
 ตนเองนอกมหาวิทยาลัย ส่วนมากแล้วพวกนี้เป็นหมอสอนศาสนาได้ไปศึกษาภาษากาม
 ท้องถิ่นที่ตนไปปฏิบัติการณ์อยู่ พอถึงฤดูร้อนก็จะไปชุมนุมกันที่ Summer Institute of
 Linguistics ที่ University of Oklahoma ณ เมือง Norman ทุกปี มีศาสตราจารย์
 Kenneth L. Pike เป็นผู้อำนวยการ

- ข. การฝึกหัดและประสบการณ์ของนักภาษาศาสตร์ ซึ่งอาจจะจำแนกได้ดังนี้
 - ๑. การจัดทำคำอธิบายอย่างละเอียด ลอและครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับระบบ
 เสียง คำศัพท์ในภาษา (ทั้งนี้รวมถึงภาษาที่ยังไม่มีภาษาเขียนด้วย)
 - ๒. การเปรียบเทียบภาษาตั้งแต่สองภาษาขึ้นไป เพื่อให้ทราบถึงความเกี่ยว
 ข้องสัมพันธ์กันของภาษานั้น ๆ
 - ๓. การศึกษาและกำหนดขอบเขตของความแตกต่างเกี่ยวกับภาษาแต่ละถิ่น
 - ๔. การศึกษาประวัติ และที่มาของเสียง คำและศัพท์ในภาษา
 - ๕. การสร้างและคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์

นอกจากนี้แล้ว นักภาษาศาสตร์ยังทำงานอย่างอื่นเพื่อนำเอาทฤษฎีและหลักการ
 ไปใช้โดยความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาอื่น ๆ อีก เช่น

ก. การศึกษาเปรียบเทียบภาษาสองภาษา เพื่อจะได้ชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันของภาษาทั้งสอง เพื่อจะได้เตรียมหนังสือ บทเรียนอุปกรณ์การสอนสำหรับสอนนักเรียนที่พูดภาษาหนึ่งให้รู้ภาษาที่สองได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข. การเตรียมตำราเรียนเกี่ยวกับการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยหลักการทางภาษาศาสตร์

ค. การเตรียมข้อสอบที่ดีและมีประสิทธิภาพสูง เพื่อวัดความรู้ทางด้านภาษาของนักเรียนหรือความถนัดตามธรรมชาติในการเรียนภาษา

ง. การวิเคราะห์ระบบเขียนของแต่ละภาษา เพื่อจะได้รู้ว่าตัวหนังสืออันใดใกล้เคียงกับเสียงและโครงสร้างของภาษาพูดเพียงไร พร้อมทั้งช่วยสร้างตัวเขียนหรืออักษรให้แก่ภาษาที่ยังไม่มีตัวอักษรใช้

จ. การวิเคราะห์ภาษาและการเตรียมการในโครงการแปลด้วยคอมพิวเตอร์จากภาษาหนึ่งไปสู่ภาษาอื่น

ฉ. การเตรียมอุปกรณ์การสอนทางด้านภาษาให้เป็นที่สนใจของนักเรียน และแก้ปัญหาการขาดครู เช่น พิมพ์ดีดพูดได้ ห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ควบคุมด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้การสอนแบบโปรแกรม

ช. การทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษาเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เป็นต้นว่า ปัจจุบันเรามีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ การที่เราจะเข้าใจคนเหล่านี้ดี เราจำเป็นต้องรู้ภาษาและวัฒนธรรมชนบ่ประเพณีของเขา จึงเป็นหน้าที่ของนักภาษาศาสตร์ที่จะศึกษาภาษาเหล่านี้ ให้รู้พอที่จะพูดคุยกับเขาให้รู้เรื่อง เขาจะได้เข้าใจนโยบายของรัฐบาล และเจตนาของรัฐบาลได้ดี มิฉะนั้นแล้วเขาอาจจะเชื่อฝ่ายศัตรูก็ได้

ระยะหลัง ๆ นี้วิชาภาษาศาสตร์ได้ไปเกี่ยวข้องกับวิชาการสาขาอื่นมากขึ้น เช่น มานุษยวิทยา จิตวิทยา คณิตศาสตร์ วรรณคดี วรรณคดี สังคมวิทยา ศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ ฯลฯ เป็นต้น ฉะนั้นนักภาษาศาสตร์บางคนนอกจากจะมีความรู้ทางวิชาภาษาศาสตร์แล้ว ยังมีความรู้ในสาขาวิชาอื่นด้วย

อาชีพของนักภาษาศาสตร์

นักภาษาศาสตร์ที่สำคัญๆสอนในมหาวิทยาลัย ปัจจุบันนี้มีมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เพิ่มแผนกภาษาศาสตร์เข้าเกือบทุกแห่ง แต่นักภาษาศาสตร์ส่วนมากจะสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษตามมหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียนต่างๆทั่วประเทศ โดยเฉพาะระยะหลัง ๆ นี้ทางสหรัฐอเมริกาต้องการครูทางภาษาภาคพื้นเอเชียและแอฟริมากันมาก นักภาษาศาสตร์หลายคนจึงได้งานทางการสอน หรือทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภาษาเหล่านี้

สถานที่ราชการของรัฐบาลหลายแห่ง เป็นต้นว่า กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต้องการนักภาษาศาสตร์ไปนิเทศการสอนภาษาต่างๆ กระทรวงมหาดไทยของสหรัฐอเมริกาต้องการนักภาษาศาสตร์ไปทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาอินเดียนแดง หรือทำแผนที่ทางภาษาศาสตร์

ศูนย์การแปลด้วยเครื่องก็จ้างนักภาษาศาสตร์เพื่อไปทำการค้นคว้าวิจัย เพราะสหรัฐอเมริกากำลังตื่นตัวมากในเรื่องนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายจะแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งด้วยเครื่อง เพื่อความสะดวกรวดเร็วทางค้าปลีกและการเมืองโครงการนี้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่าย แต่ก็มีบริษัทเอกชนบางแห่งทำการค้นคว้าด้วยเหมือนกัน

ส่วนใหญ่ของนักภาษาศาสตร์อเมริกันนั้นสอนภาษาอังกฤษให้แก่ชาวต่างประเทศทั้งในสหรัฐอเมริกาและในต่างประเทศ การจัดทำหนังสือเรียนหรือวางแผนจัดการการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หลายคนได้ทำงานกับสำนักงานข่าวสารอเมริกันตามประเทศต่างๆ

ยังมีนักภาษาศาสตร์อีกเป็นจำนวนมาก ที่ทำหน้าที่เป็นหมอสอนศาสนา แปลพระคัมภีร์เป็นภาษาพื้นเมือง จัดทำตัวอักษรให้แก่ภาษาที่ยังไม่มีตัวอักษร

อย่างไรก็ตาม ภาษาศาสตร์ยังเป็นวิชาที่ใหม่มากสำหรับสหรัฐอเมริกา จึงเปิดโอกาสให้นักปราชญ์รุ่นใหม่ ๆ ได้แสดงฝีมือลายมือ กันคึกคักขงุใหม่ ๆ ขึ้นมเรื่อย ๆ